U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **M. Y.,** zastoupený JUDr. Petrem Novotným, advokátem, se sídlem Slezská 36, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 4. 2015, č. j. OAM-22/LE-BE02-P15-2015, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2016, č. j. 49 Az 62/2015 – 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce, státní občan Ukrajiny pravoslavného vyznání, poprvé přicestoval do České republiky v roce 2004 na základě turistického víza. Později zde pobýval na základě pracovního víza s tím, že území České republiky několikrát do roka opouštěl a odjížděl na návštěvy za rodinou na Ukrajinu. Platnost jeho posledního víza skončila dle tvrzení žalobce v únoru nebo březnu roku 2013. Roku 2014 bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce a byla mu stanovena lhůta k vycestování z České republiky. Žalobce však toto rozhodnutí nerespektoval, a tedy zde pobýval neoprávněně. Proto byl zadržen a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců. Dne 9. 2. 2015 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, a to z důvodu války na Ukrajině a s tím souvisejícího odvodu do armády, k čemuž dodal, že je věřící a nechce zabíjet lidi. Svou žádost odůvodnil také snahou o legalizaci pobytu v České republice. Je schopen najít si zde práci a dosahovat výdělků, které potřebuje, neboť má na Ukrajině sjednánu hypotéku na dům.

[2] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. Žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné

azylově relevantní důvody a nesplnil ani podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny. Rovněž důvody pro udělení doplňkové ochrany žalovaný neshledal, neboť žalobci v případě návratu do země původu nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny v případě žalobce taktéž naplněny nebyly.

[3] Žalobu podanou proti napadenému rozhodnutí zamítl Krajský soud v Praze v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“). Krajský soud předně poznamenal, že jelikož žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany již dne 9. 2. 2015, nedopadá na jeho věc směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a tak nelze přímo aplikovat její čl. 46 odst. 3 vyžadující posouzení případu dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu.

[4] Obavu žalobce, že by mohl při nasazení do ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny utrpět zranění nebo být usmrcen, nelze dle krajského soudu podřadit pod ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu upravující podmínky pro udělení doplňkové ochrany, jehož se žalobce dovolával, neboť toto ustanovení dopadá na vážnou újmu hrozící civilnímu obyvatelstvu. Lze jej tedy aplikovat jen tehdy, bude-li žalobce v postavení civilisty. Tímto aspektem se přitom žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně zabýval a správně dovodil, že žalobce podmínky pro udělení doplňkové ochrany nesplnil. K tomu krajský soud dodal, že vážná újma civilistům hrozí pouze v Doněcké a Luhanské oblasti a že se Ukrajina ke dni vydání napadeného rozhodnutí nenacházela ve stavu tzv. totálního konfliktu. Žalobce by tedy musel prokázat, že on sám jako civilista by pravděpodobně byl vystaven útoku v rámci probíhajícího ozbrojeného konfliktu, čemuž však nedostál.

[5] Krajský soud dále poznamenal, že existence možnosti být povolán do armády a nasazen do bojových operací na východě Ukrajiny by mohla být významná z pohledu § 12 zákona o azylu, pokud by žalobce prokázal odůvodněný strach z pronásledování z azylově relevantních důvodů. Z veřejně dostupných informací vyplynulo, že Ukrajina činí opatření proti tomu, aby bylo bojovými operacemi zasaženo civilní obyvatelstvo, a je připravena stíhat i případné válečné zločiny a zločiny proti lidskosti, resp. umožnit jejich stíhání Mezinárodnímu trestnímu soudu. Bylo tedy na žalobci, aby prokázal, v jaké vojenské jednotce bude vykonávat vojenskou službu, že se tato vojenská jednotka bezprostředně podílí na bojových akcích na východě Ukrajiny a že v této jednotce v minulosti došlo ke spáchání válečných zločinů nebo zločinů proti lidskosti (nebo to hrozí do budoucna). Žalobce však v tomto kontextu žádné konkrétní skutečnosti netvrdil. Krajský soud nadto poznamenal, že stát má legitimní důvod uložit osobě, která odmítá vykonat vojenskou službu, i trest odnětí svobody, aby zajistil svou obranyschopnost. Lidem vyhýbajícím se odvodu do armády může být na Ukrajině uložena správní pokuta či trest odnětí svobody v délce dvou až pěti let. Ze statistických údajů plyne, že reálně ukládané tresty nejsou nepřiměřené a nelze je klasifikovat jako pronásledování. Z relevantních zpráv plynulo i to, že příslušníci uznaných náboženských organizací mohou odepřít službu v armádě z důvodu svědomí a náboženství a nelze dovodit, že by odepření branné povinnosti na Ukrajině mohlo ve vztahu k žalobci vést k pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Krajský soud tedy neshledal žalobu důvodnou.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost, v níž namítá, že skutkové závěry krajského soudu nemají oporu ve spise a že je napadený rozsudek nepřezkoumatelný. Stěžovatel krajskému soudu především vytýká, že se řádným způsobem nevypořádal se všemi důvody uvedenými v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a navíc je nemístně zlehčoval a zčásti ignoroval. Stěžovatel přitom v předcházejícím řízení vyjádřil své obavy z návratu na Ukrajinu z důvodu dlouhotrvajícího vnitrostátního ozbrojeného konfliktu a s tím souvisejícího nastoupení do armády. Uváděl, že má strach o svůj život a že válčení je v rozporu s jeho vírou. Situaci na západě země nelze dle stěžovatele bagatelizovat, neboť i zde docházelo v červenci 2015 opakovaně k násilnostem. Tato fakta však krajský soud dle mínění stěžovatele vůbec nevzal v potaz. Kdyby se jimi krajský soud zabýval, musel by dospět k závěru, že minimálně důvody pro udělení doplňkové ochrany byly dány. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spatřuje stěžovatel v tom, že krajský soud dostatečně nevyvrátil argumentaci obsaženou v žádosti a uplatněnou i během soudního řízení.

[7] Žalovaný má kasační stížnost za nedůvodnou, neboť stížní námitky nemají reálný základ v postupu ani rozhodnutích správního orgánu a soudu. Zastává názor, že se v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal s tvrzením stěžovatele ohledně odmítání nástupu do armády z důvodu vyznání. Stěžovatelovy žalobní námitky přitom do této oblasti nesměřovaly, a tak jejich opětovné uplatnění v kasační stížnosti nemá předobraz v žalobě. O bojích z července 2015 v Mukačevu a Lvově se stěžovatel v žalobě taktéž nezmiňoval, a ani nemohl vzhledem k jejich dataci. Tyto boje nicméně neměly za následek přesun těžiště ozbrojeného konfliktu z východu Ukrajiny do její západní části. S postupem krajského soudu i obsahem napadeného rozsudku se žalovaný ztotožňuje a má jej za správný. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl, případně zamítl pro nedůvodnost.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel [§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Stěžovatel uplatnil přípustné kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku a existenci vady řízení o žalobě spočívající v tom, že skutková podstata, z níž krajský soud vycházel, neměla oporu ve spise. Stížní důvod podle písm. b) tohoto zákonného ustanovení uplatnil toliko formálně, konkrétní výtky pod něj podřaditelné nevznesl. Subsumpce stížních důvodů pod konkrétní zákonná ustanovení je však součástí právního hodnocení Nejvyššího správního soudu, a nejde proto o nedostatek návrhu, který by bránil jeho projednání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 – 50, publ. pod č. 161/2004 Sb. NSS;

veškerá zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

[10] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[11] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, z něhož mimo jiné plyne, že *„[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.*“ O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[12] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost postrádá ohledně důvodů přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. jakékoli tvrzení, mohl se Nejvyšší správní soud touto otázkou zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií. Stěžovatel krajskému soudu vytýká výlučně pochybení procesního charakteru. Ta mohou za určitých okolností naplnit důvody přijatelnosti kasační stížnosti, a to dokonce i za situace, kdy to stěžovatel výslovně nenamítne. Ve smyslu shora citovaného usnesení zdejšího soudu totiž bude kasační stížnost

posouzena jako přijatelná tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. také usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2010, č. j. 1 Azs 20/2010 - 238).

[13] V daném případě však Nejvyšší správní soud v této rovině posuzování neshledal, že by se krajský soud dopustil hrubé procesní chyby nebo zatížil napadený rozsudek nepřezkoumatelností. Krajský soud se žalobou zevrubně zabýval v mezích jediného uplatněného žalobního bodu, v jehož rámci stěžovatel namítal nesprávné posouzení splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Nad rámec žalobního bodu navíc pečlivě posoudil, zda skutková žalobní tvrzení mohla opodstatňovat udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu. Navzdory tomu, že stěžovatel ve své žalobě vyjádřil pouze obavy z ohrožení zdraví či života v případě, že by byl odveden do armády, zabýval se krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku i tím, zda by stěžovatel nemohl být po svém návratu do země původu ohrožen z důvodu eventuálního odmítnutí nastoupit k výkonu vojenské služby, jakož i tím, zda je v zemi stěžovatelova původu možno odepřít bez negativních následků službu v armádě z důvodu svědomí a náboženství. Krajský soud tedy nereagoval jen na žalobní tvrzení, ale přihlédl také k tomu, co stěžovatel uváděl během správního řízení, a tudíž není pravdou, že se krajský soud nezabýval argumentací stěžovatele uvedenou v žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Postupu krajského soudu, který se nedržel striktně pouze žalobního bodu, přitom v tomto ohledu nelze ničeho vytknout, neboť nepochybně ověřoval, že zde nejsou dány důvody, pro které by eventuálně mohla být prolomena dispoziční zásada správního soudnictví tak, aby nedošlo k porušení zásady *non-refoulement*.

[14] Stěžovatelova výtka, že krajský soud nezohlednil násilnosti, k nimž došlo v červenci 2015 v západní části Ukrajiny, taktéž není namístě. Udály se totiž až po vydání napadeného rozhodnutí, a nadto šlo o ojedinělé události, z nichž nelze usuzovat, že by se konflikt probíhající ve východní části Ukrajiny přesunul i na západ země. Sám stěžovatel ostatně nic takového netvrdí a kromě událostí z července 2015 jiné nezmiňuje. Nejvyšší správní soud tak za současného stavu nemá důvod revidovat svou judikaturu týkající se bezpečnostní situace na Ukrajině (srov. např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 267/2015 – 23, nebo ze dne 8. 6. 2016, č. j. 2 Azs 118/2016 – 36).

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než podanou kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[16] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. října 2016

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu